

Klatovští nefrologové poskytli prvnímu pacientovi v kraji domácí hemodialýzu

13. 6. 2018

Dialyzační jednotka interního oddělení Klatovské nemocnice nabídla jako první v Plzeňském kraji jednomu ze svých pacientů domácí hemodialýzu. Tímto pacientem je 43letý muž z Klatovska, který trpí onemocněním ledvin od mládí. Před osmi lety se funkce jeho ledvin ale zhoršily natolik, že musel do Klatovské nemocnice začít dojíždět na dialýzu. V nemocnici trávil přes 60 hodin měsíčně. Dnes jezdí už pouze jednou měsíčně na kontrolu. Volný čas věnuje dětem.

Dialýza je proces, při kterém se lidem s vážným poškozením ledvin čistí přístrojově krev v těle a tím se vylučují odpadní látky a přebytečná voda. U zdravých lidí to zajišťují právě ledviny a moč. „Dialyzovaní pacienti jezdí do nemocnice na dialýzu třikrát týdně a tráví tu pokaždé zhruba pět hodin. Pro našeho pacienta byla zátěž o to větší, že do Klatov dojížděl. Trávil tím velké množství času, které jako otec dvou malých dětí chtěl raději trávit s nimi. I proto jsme ho vytipovali jako našeho prvního pacienta pro domácí dialyzační léčbu,“ vysvětluje primář interního oddělení Klatovské nemocnice a nefrolog **Jan Vachek**.

Přístroj pro domácí hemodialýzu je veliký zhruba jako kancelářská tiskárna. Pacient ji má doma a pomocí voperovaného žilního katetru se k ní připojuje. Připojit se a zbavit krev odpadních látek musí sice šestkrát do týdne, ale každá dialýza trvá jen dvě hodiny. Současně možnost provádět si dialýzu častěji přibližuje její funkci činnosti zdravých ledvin, které fungují nepřetržitě, což může mít řadu krátkodobých i dlouhodobých zdravotních přínosů.

Pacient při dialýze sedí doma v křesle a může relaxovat, číst si knihu, sledovat televizi nebo se učit s dětmi. „Právě to, že můžu být doma s dětmi, byla moje hlavní motivace, proč jsem nabídku doktora Vachka využil a s přístrojem se naučil pracovat,“ říká **dialyzovaný pacient**, který si z osobních důvodů nepřál zveřejnit jméno ani fotografii.

Druhou výhodou pro dialyzované v domácím prostředí je, že se na ně nevztahují taková dietní omezení jako na pacienty, kteří k léčbě dojíždějí. „V nemocnici dialyzovaný pacient může vypít denně jen tolik tekutin, kolik vymočí, plus nanejvýše půl litru. Pokud tedy vůbec nemočí, může pít právě jen půl litru tekutin denně. Zároveň by se měl vyvarovat pokrmům, kde je více fosforu a draslíku. Pacient na domácí dialýze může jíst a pít téměř jako zdravý člověk,“ doplňuje primář **Vachek**.

Domácí hemodialýza je metodou, která je v některých zemích EU poměrně široce rozšířena. Oproti tomu v ČR se jedná o relativně novou metodu, kterou doposud používá méně než 50 pacientů. Jsou ale pracoviště, která si dala za cíl zajistit léčbu v domácím prostředí minimálně 10 % pacientů. V Plzeňském kraji je muž z Klatovska první. Ve zdravotnických zařízeních se přitom dialyzují v zemi tisíce pacientů (cca 6500) a přímo v Klatovské nemocnici kolem šedesáti. Relativně malý podíl domácích dialýz je dán mimo jiné tím, že ne každý pacient je pro domácí dialýzu vhodný.

„Musí splňovat určitá kritéria. Měl by být ochoten se na své léčbě aktivně podílet, být soběstačný, trochu zručný a technicky zdatný, aby si s připojením i vlastním ovládním přístroje věděl rady. A měl by mít podporu rodiny a členů domácnosti. Tato kritéria nespĺňuje většina typických pacientů na dialýze, neboť se jedná spíše o starší lidi. Naopak zase u mladších se často čeká na transplantaci. V případě tohoto pacienta ale tuto možnost zatím nezvažujeme,“ doplnil **Jan Vachek**.

Pacient z Klatovska má domácí dialýzu ve zkušebním režimu od března. Zatím ji dle svých slov ovládá bez problémů a na nový rytmus a program si rychle zvykl. A také první vyšetření v nemocnici, která ověřují správné používání dialýzy, ukazují dobré výsledky. Přístroj mu tedy s největší pravděpodobností zůstane.

Léčbu domácí hemodialýzou hradí stejně jako léčbu v nemocnici systém zdravotního pojištění. Kromě přístroje pacient pravidelně dostává i spotřební materiál, jako jsou dialyzační roztoky a sety k přístroji. Dále už je třeba jen připojení na rozvod vody a elektřina pro chod přístroje. Přístroj, který pacient používá, byl vyvinut přímo pro použití v domácnosti pacienta, má levný provoz nezatěžující domácí rozpočet pacientů.

V případě, že by nemocnice měla dalšího vhodného zájemce o domácí hemodialýzu, je připravena mu ji zprostředkovat, zaškolit ho v obsluze a trvale sledovat jeho zdravotní stav. Nabízí i alternativní variantu, tzv. domácí břišní dialýzu (peritoneální dialýzu). Ta spočívá v tom, že si přes speciální katetr do dutiny břišní pacient až čtyřikrát denně napustí do břicha dialyzační roztok, do kterého přechází odpadní látky normálně vylučované ledvinami. Ty pak během tzv. výměny roztoku s tekutinou z těla odejdou. I tato varianta je hrazená zdravotním pojištěním.

MUDr. Jan Vachek - nefrolog a primář interního odd. Klatovské nemocnice

MUDr. Jan Vachek je primářem interního oddělení Klatovské nemocnice od dubna. Internista a nefrolog, který dosud působil především ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze, nahradil ve funkci dlouholetého primáře MUDr. Libora Maxu, který na oddělení dále působí jako vedoucí lékář lůžkové stanice.

Jan Vachek v nemocnici působil na menší úvazek již od roku 2015 jako nefrolog dialyzační jednotky. V pozici primáře má pomoci intenzivněji rozvíjet oddělení a přenášet do Klatov moderní léčebné metody ze svých dosavadních působišť.

„Mimořádným vkladem celého interního oddělení, jak jsem se s ním napřed z pozice dojíždějícího nefrologa a v posledních týdnech i z pozice přímého člena týmu seznámil, je mimořádně erudovaný personál. Je velmi kvalitní jak po stránce odborných kvalit, tak i po stránce lidské. Lékaři, sestry i další kolegyně a kolegové se vyznačují velkou empatií, profesionalitou a snahou o pomoc pacientovi,“ uvedl **Jan Vachek**.

V nové pozici by se chtěl více soustředit na výchovu mladých lékařů a to už i v konkrétních podoborech vnitřního lékařství, zkvalitnit monitoraci pacientů na lůžkových odděleních a prohloubit spolupráci s dalšími zdravotnickými zařízeními včetně klinického pracoviště.

MUDr. Vachek je i odborným asistentem 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se výuce studentů lékařství v oborech interní medicíny a nefrologie. Je hlavním autorem tří odborných knih, autorem nebo spoluautorem více než sedmdesáti odborných článků a přednášek, účastní se několika výzkumných projektů.

Kontakty

MUDr. Jan Vachek

primář interního oddělení Klatovské nemocnice
+420 376 335 413
jan.vachek@klatovy.nemocnicepk.cz

Bc. Jiří Kokoška

PR a komunikace Nemocnice Plzeňského kraje
+420 777 315 018
jiri.kokoska@nemocnicepk.cz